Redactiunea, Administratiunea si Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri.
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse, Hausenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţul inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. si 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă si învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 39. Braşovŭ, Sâmbătă 18 Februarie (2 Martie) 1889.

Braşovŭ, 17 Februarie v.

Ciudată mai este starea lucrurilorŭ în acéstă monarchiă dualistă.

Amŭ urmăritŭ în ḑilele acestea cu atenţiune mersulŭ desbaterilorŭ în dieta unguréscă. Dér mai este unŭ parlamentŭ, care are si elŭ sĕ ḑică ceva, când e vorba de monarchiă şi de interesele ei. Inţelegemŭ parlamentulŭ austriacŭ.

In camera din Viena nu se face atâta sgomotŭ ca în cea din Pesta. Acéstă o dovedesce şi faptulŭ că fără multă larmă camera din Viena a primitŭ de multŭ legea militară, cu tóte că şi în Austria naţionalităţile diferite suntŭ gelóse pe limba lorŭ şi n'au nicĭ o poftă de a fi germanisate prin mijlocirea armatei.

E interesantŭ, că în Austria, unde nu esistă o limbă a statului, limba germană îşĭ află aḑĭ refugiulŭ numai în armată şi numai prin armată s'ar puté înfăţişa ca limbă a statului, pe când din contră în Ungaria, limba armatei vine în conflictŭ cu limba statului. Astfelŭ, pe când în Austria se manifestă îngrijirea, ca nu cumva prin mijloculŭ armatei sĕ se 'ntroducă limba germană ca limbă a statului, în Ungaria esistă temerea, că prin limba armatei, care este cea germană, se va sgudui posiţiunea limbei statului, adecă a limbei maghiare.

De aicĭ se póte vedé ce anomaliă esistă între raporturile din ambele state dualisticé şi cât de multŭ se 'ngreunéză însaşĭ posiţiunea armatei în faţa curenturilorŭ opuse din Cis- şi Translaitania.

Situaţiunea s'a complicatŭ acum şi mai multŭ prin concesiunile ce li-se facŭ Ungurilorŭ în ceea ce privesce cestiunea limbei în armată. Declarările ce le-a făcutŭ ministrulŭ de honveḑĭ br. Fejervary în şedinţa dela 26 Februarie n. a dietei unguresci în privinţa favorurilorŭ şi uşurărilorŭ, ce administraţia de rĕsboiu voesce sĕ-le facă voluntarilorŭ pe unŭ anŭ, suntŭ de natură a produce şi în Austria o mişcare, ce numai favorabilă nu póte fi organisaţiunei militare a armatei.

După aceste declaraţiunĭ, se va procede la esamenulŭ de oficerŭ în reservă într'unŭ modŭ cu totulŭ particularŭ în Ungaria, concedêndu-se ca în fondŭ esamenulŭ sĕ pótă fi depusŭ şi în limba maghiară şi croată, şi sĕ se pótă folosi de voluntarĭ şi manuale în limba unguréscă şi croată; mai departe, ca sĕ se reducă numĕrulŭ obiectelorŭ de studiu, érăşĭ în scopŭ de a se uşura esamenulŭ.

Décă se va procede în direcţiunea acésta, armata puţină speranţă póte avé în consolidarea ei, mai alesŭ în ceea ce privesce limba de serviciu, căcĭ cu timpulŭ se va nasce o luptă înverşunată între limba maghiară şi germană, şi cea dintéiu va nisui sĕ ocupe totŭ terĕmulŭ.

Pentru armată însĕ se nascŭ din acéstă împrejurare şi alte dificultăţĭ. Ceea ce li-se concede pe cale indirectă Ungurilorŭ şi Croaţilorŭ, vorŭ pretinde la rêndulŭ lorŭ cu dreptŭ cuvêntŭ şi naţionalităţile din Austria. De ce sĕ nu pótă pretinde voluntarii cehĭ, de pildă, cu acelaşĭ dreptŭ, ca în cursulŭ esamenului de oficerŭ sĕ se folosécă şi ei de limba lorŭ naţională, mai alesŭ dupăce în Austria limba germană nicĭ nu este decretată ca limbă a statului.

Alaltaerĭ s'a începutŭ desbaterea asupra bugetului în camera din Viena şi deja în ḑiua ântéia s'a atinsŭ cestiunea cea delicată a limbei, care forméză punctulŭ principalŭ alŭ tuturorŭ luptelorŭ în acéstă monarchiă poliglotă.

Deputatulŭ Carneri, vorbindŭ despre militarismŭ, care este idolulŭ timpului de faţă, pretinse ca, după-ce se jertfesce atâtŭ de multŭ pentru armată, sĕ i-se dea acesteia celŭ puţinŭ o limbă, care s'o pricépă măcarŭ oficerii şi subofícerii, căcĭ la din contră acéstă uriaşe oştire ar fi unŭ monstru fără pricepere.

Ceea ce a pretinsŭ numitulŭ deputatŭ a şi deşteptatŭ oposiţia în tabĕra naţionalităţilorŭ şi unŭ deputatŭ cehŭ a protestatŭ în contra tendinţei de a introduce studiulŭ aprofundatŭ alŭ limbei germane în şcólele medii şi a crea astfelŭ limbei germane o posiţiă forte, de unde sĕ se impună apoi ca limbă a statului. „Scimŭ noi ce vreţĭ“ — esclamă elŭ — „vreţĭ mai ântéiu sĕ ne germanisaţĭ şi apoi sĕ ne faceţĭ ienicerii naţiei vóstre“.

Din tóte acestea se vede, câtŭ de marĭ sentŭ neajunsurile ce i-le crează monarchiei dualismulŭ, celŭ multŭ lăudatŭ şi susţinutŭ chiar de Nemţii centraliştĭ.

DIN AFARĂ.

Ţarulŭ şi Zancoff.

Se scie, că ḑilele trecute revoluţionarulŭ bulgarŭ Zancov a fostŭ primitŭ în audienţă de către Ţarulŭ Rusiei, faptŭ care a bucuratŭ multŭ pe emigraţii bulgarĭ aflaţĭ în Rusia. I-se scrie acum din Petersburg diarului „Times“, că cu acéstă ocasiune Ţarulŭ întreţinêndu-se cu refugiatulŭ bulgarŭ asupra situaţiunei Bulgariei, i-ar fi ḑisŭ lui Zancoff următórele:

„Am informaţiunĭ esacte despre starea de lucrurĭ din Bulgaria. Sciu că cabinetulŭ actualŭ nu se bucură de popularitate în ţéră şi e susţinutŭ numai de ómenĭ plătiţĭ. Cunoscŭ şi sentimentele de iubire şi recunoscinţă ce Bulgarii le au pentru Rusia. Aprobŭ, tocmai pentru acésta, purtarea clerului în afacerea conflictului dintre guvernŭ şi sinodŭ“. Terminândŭ, Ţarulŭ a ḑisŭ: „Starea actuală nu póte sĕ dureze multŭ. Principele de Coburg trebue sĕ plece. Eu am şi alesŭ altulŭ în loculŭ lui. Cine este acesta, îlŭ voiu numi mai târḑiu, acum nu e încă timpulŭ sositŭ“.

SCIRILE ḐILEI.

L.-fmareşalŭ Leonida Popŭ, şefulŭ cancelariei militare şi adjutantŭ alŭ Maiestăţii Sale, a primitŭ unŭ concediu de unŭ anŭ pentru cause de sănĕtate. M. Sa îşĭ esprimă mulţămirea şi recunoscinţa sa pentru escelentele servicii pline de devotamentŭ făcute unŭ şirŭ de anĭ.

***

Recrutarea amânată. Tinerii aparţinĕtorĭ cercului de assentare alŭ Cluşului, născuţĭ în 1866, 1867, 1868 şi 1869, au fostŭ încunosciinţaţĭ, că în urma ordinaţiunei ministrului ungurescŭ de honveḑĭ dela 19 Febr. c., recrutarea s'a amânatŭ pe timpŭ nedeterminatŭ.

***

Dările în com. Solnocŭ-Dobeca. Cu finea anului 1888 au rĕmasŭ restanţe în acestŭ comitatŭ 11,921 fl. 26 cr. dare directă şi 13,681 fl. 35 cr. dare militară. In luna lui Ianuarie din a. c. s'au incassatŭ cu 5800 fl. mai puţinŭ ca în Ianuarie anulŭ trecutŭ.

***

Sortea actorilorŭ ungurĭ. In Têrgu-Mureşului a jucatŭ o trupă de actorĭ ungurĭ sub direcţiunea lui Miklosi. Se vede tréba, că nu li-a pré mersŭ strălucitŭ, fiind-că directorulŭ a găsitŭ cu cale sĕ întocméscă unŭ balŭ mascatŭ, în speranţă, că-i va aduce atâţia banĭ, câtŭ îi trebue pentru drumŭ până la Deşiu. Când colo, abia au fostŭ vr'o 50 de măscĭ.

***

Cale ferată vicinală. Ministrulŭ ungurescŭ de lucrărĭ publice şi comunicaţiă a concesŭ pe timpŭ de unŭ anŭ lui Michael Horvath sen., I. Horvath jun. şi Gabriel Daniel sĕ facă lucrările pregătitóre pentru o cale ferată vicinală, care sĕ ducă dela staţiunea Homorodŭ a căilorŭ ferate ale statului pe la Făgăraşŭ până la Avrigŭ.

***

Nou oficiu postalŭ. La halta (staţiă

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(4)

Despre popularitate.

Conferinţă ţinută la „întrunirile literarĭ“ din Braşovŭ.

de I. C. Panţu.

[Fine.]

Décă ne punemŭ întrebarea: *„cine este de vină* că se potŭ încuiba astfelŭ de ómenĭ în societate, şi *că conducŭ afacerile pentru ca imediatŭ séu mediatŭ sĕ-şĭ facă veniturĭ?“* — rĕspunsulŭ este fórte lesne de găsitŭ, căcĭ *singura nepricepere a poporului*, şi póte lipsa de curajŭ a omenilorŭ de caracterŭ, pórtă vina, că nu se cionteză odată aceste fapte neoneste. *Astfelŭ de ómenĭ lucréză la întunerecŭ şi este minciună că ei voescŭ sĕ limpeḑéscă lucrurile, ci din contră, este adevĕrŭ, că prin minciună şi prin fapte artificiale, facŭ ca ideile lorŭ sĕ fiă aplaudate de sĕrmana mulţime nepricepĕtore.*

Astfelŭ de ómenĭ, după ce ajungŭ în fruntea afacerilorŭ, se facŭ de regulă mai conservatorĭ, pentru-că ei suntŭ mulţumiţĭ cu posiţia lorŭ şi strigă în gura mare, că lucrurile mergŭ bine. Ei sciu bine cum au ajunsŭ la popularitate, şi sciu totŭ atâtŭ de bine cum esploatează posiţia în care se află, şi se mângâe, că şi în alte părţĭ mergŭ lucrurile totŭ astfelŭ, şi totdéuna au o temere şi suntŭ convinşĭ, că nu trebuescŭ marĭ sforţărĭ spre a se dĕrîma într'o bună dimineţă tote lucrările lorŭ artificiale. *Ei se temŭ şi temerea este simptomulŭ unei consciinţe pătate, unei activităţi mârşave, simptomulŭ speculaţiunei neiertate. Omenii de adevĕrate merite niciodată nu se temŭ.*

Se întemplă când şi când, că totuşĭ se găsesce câte unŭ omŭ hotărîtŭ şi păşesce în contra ăstorŭ felŭ de ómenĭ, dér atuncĭ sĕ veḑĭ potopulŭ de fulgere ce se vorŭ îndrepta în contra acestuia. Nu numai singurĭ acei popularĭ falşĭ, dér tótă ceata, clică de clică, tóte mediocrităţile şi toţĭ semidocţii, carĭ se alipiseră şi se încălḑiseră în jurul acestora, se vor pune umĕr la umĕr şi vor căuta sĕ năduşéscă vocea omului de talentŭ, care ar cerca sĕ pună o oglindă limpede în faţa faptelorŭ necorecte. Lupta va fi înverşunată şi vai de omulŭ de talentŭ, care va avé nenorocirea sĕ fie sdrobitŭ de curentulŭ bolnăviciosŭ ce se introduce prin astfelŭ de popularĭ.

Décă ne punemŭ întrebarea: „de ce atâtea forţărĭ în contra unorŭ idei sănĕtóse?“ Rĕspunsulŭ îlŭ avemŭ la îndemână. Omenii cu falsă popularitate îşĭ vĕdŭ micimea lorŭ, îşĭ cunoscŭ activitatea lorŭ şi sciu, că ómenii de talentŭ şi independenţĭ suntŭ periculoşĭ pentru ei, pentru-că aceştia nu au în vedere binele societăţii, ci binele lorŭ particularŭ.

Décă generalisămŭ cele spuse, vom vedé că acestea se potrivescŭ pe tóte terenele vieţii publice. Se potrivescŭ în afacerile statului, în afacerĭ comunale şi bisericescĭ. Sĕ observămŭ cu băgare de sémă lucrările ómenilorŭ şi sĕ ne uitâm cu deamĕruntulŭ la resultatele, ce le producŭ, căcĭ în fiecare locŭ se află şi astfelŭ de ómenĭ, carĭ, falsificândŭ opinia publică, trecŭ de cinstiţĭ, de harnicĭ, de ómenĭ carĭ într'adevĕrŭ se jertfescŭ pentru binele comunŭ, dér în realitate gloria lorŭ este uşorŭ câştigată. Faţă de o astfelŭ de gloriă, Schoppenhauer are următórea părere: *„Gloria uşorŭ câştigată în cele mai multe casurĭ este falsă, o gloriă artificială, ca resultatŭ alŭ unei laude nedrepte, a unorŭ pretinĭ mediocri la pricepere, a unorŭ criticĭ corupţĭ, a ordinelorŭ superióre venite dela puternicĭ, séu a nepriceperei mulţimei. Acéstă gloriă séménă cu o beşică de bou, care a aplicat'o cine-va pentru a face sĕ înote unŭ corpŭ greu. Ilŭ pórtă pe deasupra apei unŭ timpŭ mai lungŭ seu mai scurtŭ, după cum este şi beşica mai bine umflată seu mai strînsŭ legată. Aerulŭ însĕ încetulŭ cu încetulŭ ese afară din beşică şi corpulŭ cade. Acésta e sortea orĭ cărei glorii câştigate pe nedreptŭ.*

Precum în partea primă a acestei lucrărĭ s'a ḑisŭ, că în fiecare timpŭ esistă două felurĭ de literaţĭ şi anume unii carĭ rĕmânŭ, ér alţii, carĭ se dau uitării, totŭ astfelŭ se póte ḑice şi aci faţă de faptele ómenilorŭ în viéţa publică. *Esistă ómenĭ, carĭ într'adevĕrŭ se interesézâ de binele obştescŭ şi alăturĭ cu ei esistă unii, carĭ facŭ vorbă multă, se amestecă în tóte, încurcă lucrările, şi speculézŭ.* Aceştia din urmă suntŭ cei cu popularitate falsă şi *sunt mult mai periculoşĭ* în societate decâtŭ ómenii carĭ au o falsă popularitate *ca literaţĭ.*

mică) Galambfalĕulŭ mare de pe linia ferată Hașfalĕu-Odĕrheiu se înființéză dela 1 Martie n. unŭ oficiu postalŭ, care va mijloci primirea și trimiterea de scrisorĭ și pachete.

***

Nou institutŭ de banĭ în Brașovŭ. Cu privire la scirea adusă de noi sub acestŭ titlu dilele aceste, suntemŭ rugațĭ a da locŭ următórei rectificărĭ:

„Onorată Redacțiune! Vĕ rogŭ sĕ luațĭ la cunoscință și sĕ publicațĭ următórea rectificare a scirei apărute în stimata D-vóstre fóiă în Nr. 37. 1889: Eu n'am nicĭ o cunoscință despre aceea, că banca comercială ungară din Pesta (Pester ung. Commercial-bank) își înființéză aicĭ o agenție și că are intențiunea de a desface raporturile comerciale ce esistă între mine și între dênsa, deórece numita bancă este *prin contractŭ* încă pentru câțĭva anĭ legată cu mine.

Brașovŭ, 28 Februarie 1889

Cu distinsă stimă
Iacobŭ L. Adler.

Din dieta ungurésca.

Marțĭ s'a începutŭ desbaterea §§ 24 și 25 ai legei militare. Ea s'a întrodusŭ prin nisce propunerĭ și declarațiunĭ din partea maiorității și a guvernului, carĭ au avutŭ de scopŭ a arĕta totŭ ce potŭ ei face pentru a liniști spiritele agitate.

Mai întêiu i-s'a datŭ cuvêntulŭ deputatului guvernamentalŭ *Gajary* spre a-șĭ motiva resoluțiunea ce-o propune în cestiunea limbei.

Gajary recunósce, că limba oficială a armatei comune trebue sĕ fiă cea germană, dêr dice, că față cu greutățile ce se potŭ nasce de aicĭ pentru tinerii ungurĭ la depunerea esamenului de oficerŭ se cere, ca sĕ nu se cĕră dela ei cunoscința limbei germane în mĕsură mai mare, decâtŭ o pretinde neapĕratŭ interesulŭ serviciului, de aceea propune următórea resoluțiune:

„Avêndŭ în vedere dispozițiile înăsprite ale proiectului legei militare cu privire la voluntarii pe unŭ anŭ, dieta îndrumézá pe ministru de honvedĭ, ca sĕ facă în privința esamenului de oficer în puterea posițiunei sale pașii necesarĭ:

1) pentru ca cunoscința limbei germane sĕ se cĕră numai într'atâta, încâtŭ acéstă cunoscință este neapĕratŭ necesară pentru serviciulŭ în armata comună; mai departe, pentru ca prin urmare voluntarilorŭ pe unŭ anŭ din țĕrile corónei ungare sĕ le fiă permisŭ a se folosi *în decursulŭ esamenului* de limba statului — respective voluntarilorŭ din Croația-Slavonia în limba oficială a acelorŭ țĕrĭ;

2) pentru ca comisiunile esaminătóre sĕ fiă în scopulŭ acesta astfeliu compuse, ca sĕ fiă în stare, de a corĕspunde acestei recerințe.

După Gajary se ridică imediatŭ ministrulŭ de honvedĭ *br. Fejerváry* spre a declara, că dênsulŭ *primesce* propunerea de resoluțiune a deputatului Gajary, pentru-că scie că póte lua rĕspunderea pentru ea.

După ce *br. Fejerváry* dă a se înțelege că a dobênditŭ pentru acea resoluțiune consimțĕmêntulŭ monarchului, elŭ înșiră tóte acele favorurĭ și ușurărĭ, ce li-se vorŭ concede voluntarilorŭ pe unŭ anŭ.

Br. Fejervary accentuéză mai întâiu, că scopulŭ administrației de rĕsboiu este, ca în casulŭ unei mobilisărĭ instituțiunea voluntarilorŭ pe unŭ anŭ sĕ fiă *pe deplinŭ esploatată*. Greutatea principală se va pune în viitorŭ pe întrebuințarea practică și pentru ca și voluntarii pe unŭ anŭ sĕ pótă mai ușorŭ corĕspunde chiămării lorŭ, li-se va da ocasiune în timpulŭ serviciului a conduce detașamente mai micĭ. Voluntarii pe unŭ anŭ vorŭ fi concentrațĭ în școle și aicĭ vorŭ sta sub comanda unorŭ oficerĭ mai bĕtrânĭ și sub conducerea unorŭ profesorĭ de specialitate mai bĕtrânĭ și esperțĭ, carĭ vor fi astfelŭ aleșĭ ca *sĕ cunoscă și limba voluntarilorŭ* și sĕ pótă da acelorŭ voluntarĭ, carĭ nu cunoscŭ bine limba germană, deslușirĭ în limba lorŭ maternă. *Obiectele teoretice* nu numai vorŭ fi reduse, ci și obiectele necesare vorŭ fi mărginite la mĕsura cea mai de lipsă, puindu-se greutatea principală pe instruirea practică. Pentru aceste obiecte reduse în volumŭ se vorŭ eda manuale în limba germană, care este limba oficială a armatei. Deórece însĕ și la honvedĭ vorŭ intra în viitorŭ mulțĭ voluntarĭ, e naturalŭ, că manualele pentru aceștia vorŭ fi traduse în limba maghiară, respective în limba croată. Așadéră fiăcare voluntarŭ, care nu cunósce îndestulŭ limba germană, va fi în posițiune de a-șĭ procura unŭ manualŭ maghiarŭ orĭ croatŭ. Comisiunile de esaminare vorŭ fi compuse după corpurile de armată orĭ după divisiĭ; vorŭ face parte din aceste comisiĭ și oficerii de instrucție, carĭ s'au ocupatŭ unŭ anŭ întregŭ cu voluntarii. Totodată vorŭ fi comandațĭ în aceste comisiunĭ și câțĭva oficerĭ, carĭ în casul când voluntarulŭ în cursulŭ esamenului se va esprima în limba maghiară orĭ croată, se pótă înțelege cele dise de elŭ. E naturalŭ, ca voluntarulŭ, care din causă de bólă n'a putută lua parte la prelegerĭ 'i se va concede a depune esamenulŭ mai târdiu. In fine va depinde dela *impresiunea generală* ce-o va face la esamenŭ, ca tênĕrulŭ sĕ fiă declaratŭ aptŭ pentru gradul de oficer, orĭ de locțiitorŭ de oficerŭ. In casulŭ când impresiunea generală este bună, voluntarulŭ nu va mai trebui sĕ servéscă unŭ anŭ, pentru-că a corĕspunsŭ mai puținŭ într'unŭ obiectŭ. Nu va servi încă unŭ anŭ, dêr nicĭ nu va deveni oficerŭ. Asemenea cei ce vorŭ depune astfelŭ esamenulŭ, dêr vorŭ fi dificultațĭ pentru delicte disciplinare, nu vorŭ devenĭ oficerĭ, dêr nicĭ nu vorŭ trebui sĕ mai servéscă unŭ anŭ. In viitorŭ va depinde numai și *numai dela resultatulŭ esamenului, décă respectivulŭ trebue sĕ mai servéscă unŭ anŭ orĭ nu*. Cei ce vorŭ fi silițĭ a servi încă unŭ anŭ, potŭ sĕ-lŭ facă pe costulŭ statului, décă nu voiescŭ sĕ servéscă pe costulŭ propriu și nu vorŭ fi întrebuințațĭ pentru așa numitele *servicii micĭ de casarmă* și décă se vorŭ purta bine potŭ visita și în anulŭ alŭ doilea prelegerile și la finele lu potŭ depune esamenulŭ de oficerŭ.

In fine declară ministrulŭ Fejervary, că décă face asemenĭ declarațiunĭ, le face numai fiindŭ împuternicitŭ de cercurile mai înalte.

Ministrulŭ de instrucțiune, contele *Csaky*, desfășură apoi acele favorurĭ, ce li-se vorŭ da voluntarilorŭ pe unŭ anŭ de cătră ministeriulŭ de instrucțiune.

Juriștii, décă în cursŭ de *șépte semestre regulate* vorŭ fi ascultatŭ tóte obiectele obligate, vorŭ primi *absolutoriu* și vorŭ fi admișĭ la esamenele de statŭ și la cele rigoróse. *Candidații la profesură* primescŭ diplomă, décă dovedescŭ și numai o pracsă de *unŭ jumĕtate de anŭ*. *Medicineștilorŭ* carĭ ca voluntarĭ vorŭ intra în serviciu la 1 Aprilie pentru unŭ jumĕtate de anŭ, li se va socoti semestru acesta întreruptŭ ca *semestru întregŭ*. Voluntarilorŭ *farmaciștĭ* li-se socotesce serviciulŭ în armată în timpulŭ praxei recerute pentru qualificațiunea lorŭ. Ce privesce *stipendiile*, acei ascultătorĭ dela universitate, carĭ facŭ anulŭ de voluntarŭ și capĕtă unŭ stipendiu, potŭ folosi acestŭ stipendiu *timpŭ de unŭ anŭ de serviciu militarŭ*, décă fundatorulŭ nu eschide acésta; décă vorŭ fi constrinșĭ a mai servi încă unŭ anŭ în armată, nu potŭ folosi stipendiulŭ în anulŭ alŭ doilea, dêr nu pierdŭ îndreptățirea la acestŭ stipendiu, décă își continuă studiile celŭ multŭ după espirarea unui anŭ.

Urméză la cuvêntŭ raportorulŭ minorității, deputatulŭ *Fr. Bolgar*. Dênsulŭ nu este mulțumitŭ cu resoluțiunea propusă, pentru că ea dă o însărcinare unei persóne, care nu este resposabilă dietei, adecă ministrului de rĕsboiu. Afară de acésta asemenĭ propunerĭ de obiceiu nu se esecută. Bolgar pledéză sĕ se susțină dispozițiunile esistente pentru voluntarĭ. Nu e bine a se crea oficerĭ cu mĕsurĭ forțate. Se provócă la Germania, unde nu se cere dela voluntarĭ, decâtŭ ca sĕ servéscă unŭ anŭ și unde nimenĭ nu este obligatŭ a deveni îndată oficerŭ. Se totŭ dice, că de aceea se iau aceste mĕsurĭ, spre a se dobêndi mai mulțĭ oficerĭ, deórece armata are lipsă de oficerĭ. Guvernulŭ însĕ nu este sincerŭ. Bolgar constată apoi, că armata austro-ungară are relativŭ chiar mai mulțĭ oficerĭ ca Germania și dice, că aicĭ nu e vorba de oficerĭ, ci *de aceea, ca sĕ se dobêndéscă ușorŭ suboficerĭ în serviciulŭ activŭ*. Astfelŭ voescŭ sĕ facă din inteligență *caporalĭ de casarmă*. De aceea s'a născocitŭ anulŭ alŭ doilea, pentru ca din toțĭ aceia, carĭ nu vorŭ depune esamenulŭ de voluntarĭ, sĕ se facă suboficerĭ. Cei din Germania suntŭ celŭ puținŭ sincerĭ, la noi însĕ nu e așa. Aceia, carĭ vorŭ servi anulŭ alŭ doilea, vorŭ deveni unŭ elementŭ distrugĕtorŭ în armată. Din tóte aceste considerante vorbitorulŭ recomandă propunerea minorității. (Aplause vine în stânga.)

Demonstrațiunĭ ungurescĭ.

Până acum vre-o 25 de orașe au ținutŭ adunărĭ poporale, demonstrândŭ și protestândŭ contra §. 25 alŭ noului proiectŭ de lege militară; 18 dintre orașe au provocatŭ chiar pe cale telegrafică pe deputații lorŭ, ca sĕ voteze și protesteze contra memoratului § de lege. Afară de acésta, pe lângă cele 2 universități din Clușiu și Budapesta, s'au alăturatŭ la mișcările demonstrative ale tinerimei și studenții tuturorŭ academiilorŭ de dreptŭ, ai institutelorŭ de agronomiă, ai academiei de silvicultură din Șemnițŭ, precum și ai institutului Bethlen din Aiudŭ. In timpulŭ mai nou s'au ținutŭ adunărĭ poporale în următórele locurĭ:

In *cerculŭ alŭ VII-lea alŭ Budapestei*, care este unulŭ dintre cele mai marĭ cercurĭ ale capitalei ungurescĭ. Adunarea a constatŭ din vre-o 600 de cetățenĭ, carĭ în conclusulŭ luatŭ își esprimă „sĕrbătoréscă lorŭ protestare contra ofensatorului §. de lege 25 și pretindŭ, ca în lege sĕ se înregistreze deplina îndreptățire a limbei ungurescĭ.“ Cu împărtășirea în dietă și lucrarea în sensulŭ acestui conclusŭ s'a însărcinatŭ deputatulŭ numitului cercŭ electoralŭ.

In *Pecs* au luatŭ parte la adunarea poporală ca la 6000 de ómenĭ. Conclusulŭ luatŭ se reasuméză în următórele: 1) „Locuitorii orașului Pecs scandalisațĭ iau scire despre aceea disposițiune a §. 25, prin care se ordónă, ca voluntarii carĭ n'au obținutŭ cu succesŭ esamenulŭ de oficerŭ sĕ fiă obligațĭ încă la unŭ anŭ de serviciu și tot-odată protestéză sĕrbătoresce contra intențiunei guvernului, prin care acésta limba ungurécă o subordinéză celei nemțescĭ. 2) Locuitorii orașului Pecs vĕdŭ garanția ridicărei la valóre a limbei ungurescĭ în armată în aceea, ca instrucțiunea oficerilorŭ și esamenulŭ de oficerŭ sĕ se facă în limba oficiósă a statului maghiarŭ și acésta sĕ se cuprindă în lege.“

Demonstrația urmată după acésta a fostŭ fórte maro. Diarele opozițiunale ungurescĭ spunŭ, că la acéstă demonstrație pe lângă locuitorĭ maghiarĭ ai orașului, au luatŭ parte și locuitorii sĕrbĭ și germanĭ (???)

In sensulŭ concluselorŭ de mai susŭ s'a declaratŭ și adunarea poporală din Dunaföldvár și Tĕrgulŭ-Murĕșului. Vorbirĭ „patriotice“, cântece naționale de ale lui Kossuth, apoi strigătele de „abzug“ și „eljen“ au fostŭ pretutindenea la ordinea dilei.

*

Studenții din Odĕrheiulŭ sĕcuescŭ dela gimnasiulŭ reformatŭ au arsŭ unŭ numĕrŭ din „Szekely Nemzet“ pentru atitudinea acestei foi în cestiunea legii militare. Numita fóiă observă la acéstŭ „evenimentŭ“, care a sguduitŭ lumea“, că arangiatorii autodafé-ului încă n'au depusŭ esamenulŭ de *maturitate*.

Parastasŭ pentru Archiducele Rudolfŭ.

Gelou, 27 Februarie 1889.

Mercurĭ în 20 l. c. st. n. s'a celebratŭ în biserica gr. cath. din locŭ, pe alŭ căruĭ turnŭ fâlfâia unŭ steagŭ mare negru, prin bravulŭ și zelosulŭ parochŭ localŭ d-lŭ Ioanŭ Popŭ, parastasŭ pentru rĕposatulŭ Archiduce Rudolfŭ.

Fiecare comună, fiăcare orașŭ își are ómenii sĕi sincerĭ și ómenii sĕi falșĭ, de aceea sĕ băgămŭ bine de sémă la faptele lorŭ, sĕ le dămŭ pe față și sĕ nu ne uitămŭ la falsa gloriă ce șĭ-au câștigat'o, sĕ ne interesămŭ cu toții de afacerile de orĭ ce natură, sĕ lucrămŭ și sĕ luminămŭ tot-deodată mulțimea, sĕ-i luămŭ paienjinișulŭ de pe ochĭ ca sĕ vadă mai bine.

Omulŭ dela natură este aplicatŭ a nu aprecia lucrulŭ de valóre, care se află înaintea sa, și de aceea *ideile bune, ideile marĭ* ale ómenilorŭ pricepĕtorĭ vorŭ fi recunoscute mai târdiu și atuncĭ vorŭ fi dreptŭ apreciate. *Precum, décă vrei sĕ aprețiezĭ arta la o didire monumentală, nu te vei uita din apropiere, totŭ asemenea faptele marĭ, ideile bune ale ómenilorŭ pricepĕtorĭ, se vorŭ judeca mai bine și mai corectŭ în viitorŭ.*

Tocmai fiindŭ-că lucrulŭ stă astfelŭ, e datoria fiă-căruia dintre noi sĕ atragemŭ luarea aminte a mulțimei asupra ómenilorŭ de o popularite falsă, fiindŭ-că prin acéstă contribuimŭ la scurtarea timpului pentru a se limpedi ideile și pentru a se aprecia mai corectŭ faptele.

Reasumândŭ, voiu dice: Unŭ omŭ, care produce afară din cale, în orĭ-ce ramŭ alŭ artei, nu va produce lucrurĭ marĭ. Unŭ astfelŭ de omŭ nu va fi artistŭ, ci unŭ simplu meseriașŭ, care va căuta cu mulții sei tovarășĭ sĕ speculeze mulțimea, sĕ ajungă în posițiĭ bune. Totŭ asemenea este și cu acei falșĭ popularĭ, carĭ se amestecă în tóte, caută, ca ei și numai ei sĕ fericéscă mulțimea prin faptele lorŭ. Tóte suntŭ însĕ până la unŭ timpŭ. Ideile scriitorului sécă; îi trebuesce timpŭ pentru a fi premenite; dêr fiindŭ-că scrie multŭ nu are vreme sĕ facă acestŭ lucru; *marfa scrisă* trebue sĕ aducă parale, și astfelŭ dela unŭ timp începe a scrie lucrurĭ fără idei. Totŭ de asemenea se întêmplă cu falsulŭ popularŭ în afacerile publice.

Elŭ vre sĕ lucreze multŭ, dela unŭ timpŭ însĕ se tocesce, și tótă activitatea lui va fi o simplă formă, va fi vorbă gólă, luărĭ de protocóle, și speculațiunea sa particulară.

Bine a disŭ Schoppenhauer într'unŭ *aforismŭ alŭ sĕu, că dela unŭ stĕjarŭ mediocritățile (și falșii popularĭ) iau fructele, ér ómenii de talentŭ și caracterele nobile i-au frundele.*

Cei dintâi iau în presentŭ fructe și se îngrașe (ghindă), *ér cei din urmă culegŭ mai târdiu frunde de stejarŭ.*

Nu mai încape îndoială decĭ, că esistă ómenĭ cu o popularitate falsă, carĭ se bucură în presentŭ de mai multă trecere ca alțĭ ómenĭ, carĭ în liniște și fără sgomotŭ sĕvĕrșescŭ cele mai marĭ fapte pentru noi.

Décă amŭ întreba pe unŭ artistŭ séu pe unŭ altŭ scriitorŭ, fiă chiar pe terenŭ didacticŭ, care scrie multe de tóte, décă i-amŭ întreba, dicĕndŭ, „de ce facĭ ei tóte acestea“, atuncĭ fiindŭ ei sincerĭ s'ar împărți în două tabere și unii ar respunde: „din ambițiune deșartă!“ ér alții: „pentru ca sĕ trăescŭ!“

Décă de asemenea amŭ întreba pe falsulŭ popularŭ în afacerile publice, „de ce face tóte câte le face, de ce iubesce atâtŭ de multŭ poporulŭ, de ce se sacrifică — la părere — pentru elŭ“, atuncĭ fiindŭ elŭ sincerŭ ar trebui sĕ rĕspundă: „ca sĕ trăescŭ!“

La acéstă solemnitate au luatŭ parte fórte mulţĭ dintre poporenii gr. cath., carĭ toţĭ erau îmbrăcaţĭ sĕrbătoresce. Dela diregĕtoriile civile din locŭ au luatŭ parte: off. pretorialŭ, afară de pretorele Pêchy, off. silvanalŭ, unŭ inv. dela scóla de statŭ, magistrulŭ postalŭ, gendarmeria; afară de notariulŭ nostru, d-lŭ Fintha, toţĭ membrii antistiei comunale, precum şi alţĭ d-nĭ de naţionalităţĭ streine.

Corulŭ vocalŭ alŭ pruncilorŭ şcolarĭ, sub-conducerea cantorŭ-docentelui, d-lŭ Ilariu Coltorŭ, a esecutatŭ tóte cântările S. liturgie; în fine a cântatŭ unŭ versŭ funebralŭ în unŭ modŭ aşa de jalnicŭ, de a storsŭ lacrĕmĭ din ochii tuturorŭ ascultătorilorŭ.

După eşirea din S. biserică se audia printre poporŭ dicêndŭ: „D-deu sĕ-lŭ ierte pe Archiducele Rudolfŭ, éră pe d-lŭ părinte şi pe d-lŭ învĕţătorŭ sĕ-i ţină D-deu la mulţĭ anĭ.

Unŭ poporeanŭ.

Intêmplări diferite.

S'a perdutŭ în 26 Februarie n. séra la 7 óre pe drumŭ dela hotelulŭ „Europa“ din locŭ până la gară unŭ cufĕrŭ cu haine şi rufăriă. Celŭ care l'a găsitŭ sĕ-lŭ predea la căpitănatulŭ poliţienescŭ în schimbulŭ unei remunerărĭ de 10 fl. din partea păgubaşului.

Tâlharĭ. Lunĭ în 6 (18) Februarie a. c. la 7½ óre séra plugarulŭ Ioanŭ Balea, locuitorŭ în Braşovulŭ vechiu, uliţa de mijlocŭ Nr. casei 391, a avutŭ o visită neobicĭnuită. Doi bărbaţĭ, unulŭ mai înaltŭ îmbrăcatŭ cu o zeche négră, lungă şi cu o bâtă mare în mână, celalaltŭ mai micŭ de statură îmbrăcatŭ în haine streine (haine nemţescĭ), amêndoi cu plete lungĭ, intrară în bună linişte în casa dênsului, unde aflară numai pe nevastă-sa cu unŭ băetŭ micŭ în braţe, ér o fetiţă cam de trei anĭ durmea în patŭ. Intrebară pe femeiă că unde'i e bărbatulŭ, apoi îi cerură de mâncare. Găzdóia se grăbi a-le împăca fómea neplăcuţilorŭ óspeţĭ, puse pe masă pânea şi doue cuţite, apoi se duse sĕ mai caute încă ceva pe lângă pâne. Intr'aceea óspeţii învêrtindu-şĭ ochii cu multă lăcomiă prin casă în tóte părţile, aflară pe unŭ blidarŭ o ólă cu lapte dulce; îndată strigară: „şi ăsta e alŭ nostru!“ apoi îlŭ luară, îlŭ duseră pe masă şi se hrăniră bine, ne mai aşteptândŭ alte felurĭ de bucate. După aceea se sculară dela masă, se apropiară de găzdóia casei cu o ţinută provocătóre şi-i cerură banĭ. Ea le rĕspunse, că nu are banĭ; atuncĭ îi aplicară o lovitură de pumnŭ după capŭ cu atâta putere, încâtŭ biata femeiă cădŭ cu copilŭ cu totŭ peste leagănulŭ din casă. In sgomotulŭ vaetelorŭ năduşitóre ale mamei şi ale copilaşului, scăpatŭ josŭ din braţele mamei sale, se deşteptă fetiţa din patŭ, se ridică în susŭ, dér îngrozită de ceea ce vĕduse, scóse unŭ ţipetŭ înspăimêntătorŭ şi se chiti din nou în aşternutŭ. Tâlharii mai deteră femeii câteva loviturĭ, şi apoi o luară la sănĕtósa. Câteva minute după aceea veni şi bărbatulŭ acasă, carele luândŭ scire despre cele petrecute în casa sa, iute eşi şi alergà în drépta şi în stânga, ca sĕ dea de urma tâlharilorŭ dispăruţĭ. A făcutŭ arătare şi la secţia poliţienéscă din Braşovulŭ-vechiu, s'au căutatŭ în în séra aceea până târdiu şi de atuncĭ încóce fără a se afla, cine au fostŭ acei tâlharĭ.

Focŭ. In Ocna Sibiiului au arsŭ cincĭ edificii. Se dice că foculŭ a fostŭ pusŭ anume.

Din camerile române.

Camera. Şedinţa dela 9 Februarie.

D-lŭ *Ioanŭ Nădejde* depune mai multe petiţiunĭ pentru cererĭ de pămêntŭ.

D-lŭ Sturza interpeleză guvernulŭ în privinţa îmbunĕtăţirilorŭ clerului mireanŭ. D-lŭ *Stefănénu* se asociază la interpelare.

D-lŭ *Ilariu Isvoranu* dă cetire nouei propunerĭ de dare în judecată a guvernului Brătianu.

D-lŭ *I. Lahovary* vorbesce în contra propunerei de dare în judecată. Dice că era celŭ mai convinsŭ şi aprigŭ luptătorŭ în contra regimului trecutŭ. Unŭ ministru alŭ d-lui I. C. Brătianu mĭ-a sdrobitŭ cariera mea. Cu tóte acestea eu am sĕ cerŭ sĕ votaţĭ în contra propunerei, pe motivŭ, că décă dênşii au făcutŭ greşelĭ, faceţĭ d-vóstrĕ bine; guvernulŭ trecutŭ a făcutŭ rĕu, d-trĕ îndreptaţi-lŭ. Nu ne-amŭ obligatŭ în faţa ţĕrii cu darea în judecată.

Oratorulŭ cetesce propunerea de darea în judecată a guvernului d-lui Lascarŭ Catargiu, dela 1876, arată că întocmai aceleaşĭ acusărĭ şi învinuirĭ, carĭ se facŭ adĭ guvernului d-lui I. C. Brătianu, s'au făcutŭ şi celui alŭ d-lui Catargiu. Ce ar fi devenitŭ óre partidulŭ conservatorŭ, décă ar fi fostŭ condamnatŭ atuncĭ?

Numai în ţĕrile barbare, ca în Peru, unde ómenii se mănâncă unii pe alţii, acolo se desvoltă simţulŭ de rĕsbunare. Bine a disŭ d-lŭ Tache Ionescu în discursulŭ sĕu din rêndulŭ trecutŭ, că la noi, carĭ ne pretindemŭ civilisaţĭ, sĕ nu se petrécă astfelŭ de lucrurĭ. Eu sunt în contra dărei în judecată şi rogŭ pe toţĭ sĕ voteze în contra ei.

E deja destulŭ când unŭ guvernŭ cade sub greutatea opiniunei publice. Nu mai trebue sĕ-lŭ dămŭ în judecată. Pasiunea celorŭ carĭ cerŭ judecarea lui Ioanŭ Brătianu reese clarŭ, căcĭ ei îşĭ propunŭ a-lŭ osândi fără sĕ i se permită ca sĕ aducă contra motive pentru apĕrarea sa.

D-lŭ *Ilariu Isvoranu* vorbesce pentru darea în judecată a guvernului trecutŭ. Dice că décă se face, acesta se face nu din rĕsbunare, ci din simţulŭ de dreptate. Ca omŭ particularŭ, d. Brătianu nu merită sĕ fie tradusŭ înaintea justiţei, dér ca omŭ politicŭ da. Şi spunŭ înc'odată da, căcĭ multe a sĕvêrşitŭ şi s'au sĕvêrşitŭ sub elŭ. Sĕ nu se mi-se opue faptele cele marĭ ale d-lui Brătianu, căcĭ tótă ţera le-a sĕvêrşitŭ. Independenţa şi regalitatea de cine au fostŭ proclamate, décă nu de întrega ţéră? Care partidŭ s'a opusŭ? Nicĭ unulŭ, d-lorŭ.

Legea responsabilităţii ministeriale este o reţetă care se aplică spre a vedé ce efectŭ va produce asupra organismului miniştrilorŭ, carĭ au obiceiu de a călca legile. Cu darea în judecată a guvernului d-lui I. Brătianu, se va da o satisfacere ţĕrei.

Camera fiindŭ consultată, se pune la votŭ propunerea de dare în judecată a d lui Ilariu Isvoranu.

Votulŭ se face cu bile şi prin apelŭ nominalŭ. Adunarea deputaţilorŭ a votatŭ propunerea pentru darea în judecată a guvernului d-lui I. C. Brătianu.

Preşedintele anunţă că s'a depusŭ pe biurou raportulŭ comitetului delegalorŭ asupra vêndărei bunurilorŭ Statului la ţĕranĭ.

D-niasa mai dă cetire legei asupra responsabilităţii ministeriale şi consultă adunarea, décă voesce sĕ procédă la alegerea membrilorŭ ce vorŭ compune comisia de informaţii în afacerea acusării ministerului Brătianu.

Camera hotărăsce prin ridicarea de mânĭ, ca sĕ se voteze comisia de informaţii. Se propunŭ doue liste. La ora 6 se sfirşesce cu depunerea scrutinului. D-lŭ Cogălniceanu cere sĕ se consemneze, că d-sa s'a abţinutŭ. Următórele persóne au fostŭ alese: Al. Enacovicĭ, A. Vericeanu, M. Tzoni, I. N. Iancovescu, D. Olănescu, N. Blaremberg.

Unulŭ se va alege a doua di. D-lŭ Tzoni îşĭ dă demisia, nu se primesce.

Cununiă. D-lŭ *Ioanŭ Strĕvoiu* şi D-şóra *Anastasia Colcşŭ* îşĭ vorŭ celebra cununia lorŭ Duminecă la 12 (24) Februarie a. c. în biserica Sf. Nicolae din Zêrneştĭ. — Felicitările nóstre!

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Parisŭ, 1 Martie. Poliţia a ocupatŭ erĭ după amédĭ birourile ligei patriotice. S'a făcutŭ perchisiţiune domiciliară. *Deroulede* precum şi secretarulŭ generalŭ alŭ ligei *Richard au fostŭ arestaţĭ.* Arestarea lorŭ s'a motivatŭ dicêndu-se că suntŭ acusaţĭ, că au luatŭ parte la unŭ *complotŭ*, care ar fi fostŭ în stare a provoca nisce încurcăturĭ rĕsboinice. *Şi deputaţii Laguerre şi Laisant au fostŭ arestaţĭ.*

Roma, 1 Martie. — După deschiderea camerei, ministru-preşedinte Crispi i-a comunicatŭ, că în urma negociărilorŭ din dilele ultime, *cabinetulŭ şi-a datŭ demisiunea* în mânile Regelui, ca sĕ nu periciiteze interesele statului printr'unŭ votŭ parlamentarŭ. Regele a rugatŭ pe miniştri sĕ rĕmână deocamdată la posturile lorŭ până la finalisarea afacerilorŭ curente.

„ALBINA“ institutŭ de creditŭ şi de economii.

Filiala Braşovŭ.

Conspectulŭ operaţiunilorŭ de cassă în luna Februarie 1889.

Intrate:

Numerar cu 31 Ian. 1889	fl.	22,318.74
Depunerĭ spre fructificare .		130,443.11
Cambii rĕscumpărate. . .		78,656.47
Conturĭ curente		17,251.44
Imprumuturĭ pe producte .		7,629.58
Efecte şi alte împrumuturĭ .		19,631.—
Monetă		3,486.77
Interese şi provisiunĭ . .		3,357.99
Comisiunĭ.		165.15
Diverse		17,400.09
	fl.	300,340.34

Eşite:

Depunerĭ spre fructificare	fl.	126,062.66
Cambii escomptate . . .		95,181.50
Conturĭ curente.		38,547.34
Imprumuturĭ pe producte .		3317.82
Efecte şi alte împrumuturĭ .		3140.—
Monetă		2322.87
Interese şi provisiunĭ . .		493.44
Comisiunĭ.		2898.13
Diverse		16,772.47
Spese şi salare. . . .		668.09
Numerar cu 28 Februarie 1889		10,936.02
	fl.	300,340.34

V. Bologa, m. p. dirigentŭ. **N. P. Petrescu** m. p. adjunctŭ.

V. Gămulea, m. p. comptabilŭ.

DIVERSE.

Unŭ condamnatŭ la mórte neesecutatŭ. In acestŭ momentŭ se petrece la Hamburg unŭ faptŭ de sigurŭ fără precedentŭ: In una din închisorile acestui oraşŭ se află unŭ condamnatŭ la mórte, care nu póte sĕ fie esecutatŭ, din causă că în republica hamburgasiană nu este calău. Calăulŭ prusianŭ refusă sĕ vie şi sĕ esecute pe condamnatŭ, căcĭ, dice elŭ, avêndŭ obiceiulŭ d'a esecuta cu săcurea, nu scie sĕ se serve de ghilotina, care se întrebuinţéză la Hamburg.

O dilemă caracteristică. Décă e sĕ dămŭ credĕmêntŭ foilorŭ helveţiane, unŭ morariu din cantonulŭ Aargau a întimpinatŭ o dilemă caracteristică. Omulŭ din cestiune posede o móră la cotitura unui rîu mare, ale cărui rîuleţe secundare erau cunoscute încă din vechime, că aducŭ şi aurŭ. In anii de mai nainte se practica acolo negoţulŭ cu scóterea aurului, până s'a sistatŭ, din causă, că nu se mai plătea sĕ se mai spele aurŭ. Morariulŭ nostru ţinea şi multe gâsce. Intr'o di tăià una din ele şi află în guşa ei o massă de metalŭ; uimitŭ mai tăià încă una, şi află şi în guşa aceleia mai totŭ atâta metalŭ. Elŭ presupuse, că va fi aurŭ şi ca sĕ se încredinţeze mai bine merse cu elŭ la aurariu sĕ-lŭ esamineza. Era aurŭ. Morariulŭ nu scie acum ce sĕ se facă. Sĕ-şĭ taie tóte gâscele, orĭ sĕ le ţie, ca pe nisce desgropătorĭ de aurŭ,

Rĕstignitŭ. In satulŭ Zimleansk de pe Donŭ s'a ivitŭ o sectă religiósă de unŭ fanatismŭ lugubru. Proroculŭ acestei noue religii propagă, că pentru mântuirea sufletului, creştinulŭ trebue sĕ îndure negreşitŭ tóte durerile, ce a suferitŭ Fiulŭ lui Dumnedeu pe pămêntŭ. In ajunulŭ Crăciunului trecutŭ acestŭ prorocŭ a ordonatŭ discipulilorŭ sĕi sĕ-lŭ rĕstignéscă pe o cruce, ceea-ce aceştia au şi făcutŭ. Proroculŭ Avacum a fostŭ rĕstignirŭ pe o cruce mare, făcută espresŭ şi ridicată pe piaţa satului. Primarulŭ Nastezin, spăriatŭ de entusiasmulŭ, ce a cuprinsŭ pe consătenii sĕi cu ocasiunea acestei ceremonii religióse oribile, a datŭ fuga din satŭ la Cercask, unde denunţă faptulŭ autorităţilorŭ. Când însĕ sosi la Zimleansk Stanovl, proroculŭ Avacum a şi muritŭ pe cruce. Guvernulŭ provinciei pentru a potoli mişcarea religiósă a ordonatŭ sĕ se administreze fiă-cărui din sătenĭ câte 100 vergĭ, muierilorŭ câte 25, ér discipulii prorocului sĕ fiă arestaţĭ. Ceea-ce s'a şi făcutŭ imediatŭ. Au potolitŭ vergile entusiasmulŭ religiosŭ séu nu, diarele ruse nu dicŭ nimicŭ.

Pentru geşeftŭ. Cele mai însĕmnate foi israelite din America au pusŭ în mişcare cestiunea, că óre n'ar fi mai bine sĕ se schimbe Sabbathulŭ lorŭ, şi sĕ se serbeze în diua Dumenecei a creştinilorŭ. Ei dicŭ, că sfânta scriptură le poruncesce o di de odihnă pe sĕptĕmână, fără însĕ a denumi acéstă di; nu vĕdŭ dér nicĭ o piedecă, care i-ar opri a'şĭ serba diua lorŭ de odihnă în Dumineca creştinilorŭ, căcĭ décă s'ar întrebuinţa odată precauţiunea şi s'ar serba Sâmbăta séra şi Dumineca, după olaltă, ca di de odihnă, atuncĭ următórea di de odihnă va cădé pe Duminecă. Acésta o facŭ Jidovii din punctulŭ de vedere alŭ geşeftului, căcĭ Sâmbăta avêndŭ ei sĕrbătóre, ţinŭ prăvăliile închise şi păgubescŭ, că nu vêndŭ, ér Dumineca au creştinii sĕrbătóre şi nu umblă după cumpăratŭ.

Premiată. Premiulŭ primŭ pentru matematică îlŭ dĕdù Academia de sciinţe din Francia unei Dómne ruse Sofia de Covalewsky. Acésta se duse la 1870 în Berlinŭ, pentru ca sĕ studieze matematica la universitate, dér nu i-se acordă intrarea la prelegerĭ. Profesorulŭ Weierstrass îi ajută însĕ a'i desvolta geniulŭ ei matematicŭ, dându'i elŭ însuşĭ îndrumărĭ în studiu până la 1874. In anulŭ acesta o promovà pe Dómna rusă universitatea din Göttingen *summa cum laude.* In timpulŭ de faţă Dómna Covalewsky e profesóră de matematică la universitatea din Stocholm.

Delphi la licitaţiune. Guvernulŭ grecescŭ ar fi dispusŭ a vinde terenulŭ unde a fostŭ odinióră oraculŭ Delphi, şi unde adĭ se află satulŭ Castri, pe 80,000 dolarĭ Statelorŭ unite pentru a face desgropărĭ.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 1 Martie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.33	Vênd.	9.35
Argintŭ românescŭ -	„	9.25	„	9.30
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.56	„	9.58
Lire turcescĭ - - -	„	10.80	„	10.86
Imperialĭ - - - -	„	9.80	„	9.86
Galbinĭ .	„	5.60	„	5.65
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	128.—	„	129.—
Discontulŭ - - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Febuarie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	102.25
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	94.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	145.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	119.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	114.90
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	104.75
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	104.75
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	104.75
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	104.75
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.85
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	139.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - - - - - - - - -	125.90
Renta de hârtiă austriacă - - - -	83.65
Renta de argintŭ austriacă - - - -	84.—
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	111.45
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	141.10
Acţiunile băncei austro-ungare - -	887.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	315.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	313.25
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - -	5.67
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - -	9.57½
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	59.15
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	121.20

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cancelaria Negruțŭ

în Gherla—Sz.-ujvár—Transilvania

DESCHIDE ABONAMENT PE ANUL 1889

la

AMICULU FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XIII. — Apare în 1 și 15 dĭ a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesii, novele, schițe, piese teatralĭ ș. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare și scientifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin glume, în mare parte ilustrate, nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francĭ, lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XV. — Apare în broșurĭ lunare câte de 2½—3½ cóle, și publică portretele și biografiile archiereilorŭ și preoților ŭ mai distinșĭ, precum și alte portrete și ilustrațiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între aceștia mulțime de predice pre duminecĭ, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literarĭ; și în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte și scirĭ cu preferința celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cui cere.

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următórele cărțĭ din editura propriă:

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Merinde dela șcólă *sĕu învĕțăturĭ pentru poporŭ* culese din diarulŭ unui scolarŭ de *Dr. Georgiu Popa.* — Opulŭ acesta, pentru povĕțuirile lui valoróse, are sĕ ocupe unŭ locŭ de frunte în bibliotecile nóstre poporale. D-lŭ autorŭ a avutŭ nimerita idee, de a publica prin opulŭ de fațā unŭ diarŭ de șcólă, ce și-lŭ făcuse ca elevŭ de anul I alŭ șcólei poporale superióre din Câmpenĭ, va se dică pe când era în alŭ 4-lea anŭ de șcólă. In acestŭ diar se cuprindŭ diferite impresiunĭ din copilăriă, atâtŭ din șcólă câtŭ și afară de șcóla: o colecție bogată de diferite povĕțuirĭ primite dela învĕțătorulŭ sĕu, pe carĭ autorulŭ le-a prelucratŭ și desvoltatŭ cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istoriă etc. etc. se află în acestŭ opŭ, așa că singurŭ numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. es. capitululŭ despre fumatŭ, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajunsŭ pentru a merita sĕ nu lipséscă din nicĭ o bibliotecă poporală românéscă. Opulŭ cuprinde 289 pagine 8° —Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto-francatŭ e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală e Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Pețulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală.—Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinar. Prețulŭ 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Bunica și Nepoțelulŭ. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé G. Simu. Prețulŭ 10 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțŭ. Prețulŭ 25 cr.

Branda sĕu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Hermanŭ și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia in Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Reginei României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrosa sĕu **Closca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulŭ 20 cr.

Biblioteca Săténului Românŭ. Cartea III și IV, cuprindŭ materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ la ambele 50 cr. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ, de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de data 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulŭ 30.

Nu mĕ uita. Colecțiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calcularei în scóla poporală pentru învĕțătorĭ și preparandĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cuvêntărĭ bisericescĭ în tóte sĕrbătorile de peste anŭ de *Ioanŭ Papiu.* — Unŭ volumŭ de peste 24 cóle 8° mare, hârtiă fină. — Numele d-lui I. Papiu este multŭ mai bine cunoscutŭ clerului românŭ, decâtŭ se fiă de lipsă a mai recomanda acestŭ nou productŭ alŭ d-sale. Clerulŭ românŭ a învĕțatŭ a'i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lorŭ valóre literară.—Noulŭ tomŭ de predicĭ întrece însĕ tóte volumurile de predicĭ edate până acum, prin întocmirea sa — avĕndŭ o notiță istorică la fie-care sĕrbătóre, — care arată timpulŭ introducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ și modulŭ cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. — Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ e 2 fl. v. a.

Cuvêntărĭ funebrale și iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de Ioanŭ Papiu. — Acestŭ volumŭ de peste 24 cóle cuprinde: 8 cuvêntărĭ acomodate pentru orĭ-ce casurĭ ordinare de mórte, 4 pentru casurĭ ordinare de mórte întêmplate în timpurĭ diferite ale anului, 10 la casurĭ ordinare însĕ mai specialĭ de mórte, 4 la înmormântarea omenilorŭ bĕtrânĭ, 5 la înmormêntarea pruncilorŭ, tinerilorŭ și a junilorŭ, 9 la casurĭ de mórte specialĭ; — apoi pe mai bine de patru cóle urméză o mulțime de iertăciunĭ precedate de o introducere generală în iertăciunĭ, și anume: 1 iertăciunile bărbatului dela muiere, 2 — a muierei dela bărbatŭ, 3 — a părintelui dela fii, 4 — a mamei dela fii, 5 — a fiilorŭ dela părințĭ, 6 a fratelui sĕu surorei dela frațĭ și surorĭ, 7 — a nepoțilorŭ dela moșĭ, móșe, bunĭ, bune, strĕbunĭ, strĕbune, 8 — a nepoțilorŭ dela unchiu și mătușe, 9 — dela némurĭ și consângenĭ mai depărtațĭ, 10 — dela consoțĭ de aceeașĭ ocupațiune, 11 — dela binefăcĕtorĭ, amicĭ, cunoscuțĭ și dela toțĭ creștinii adunațĭ. Recomandămŭ clerului românŭ acestŭ bogatŭ volumŭ de cuvêntărĭ funebralĭ și iertăciunĭ lucrate amĕsuratŭ tuturorŭ cerințelorŭ preoțimei fungente la casurĭ funebralĭ. Prețul unui esemplarŭ spedatŭ franco e 2 fl. v. a.

Cuvêntărĭ bisericescĭ, tomulŭ III, scrise de Ioanŭ Papiu. — Acestŭ tomŭ cuprinde predicĭ pe Duminecĭ și se estinde pe 12 cóle 8° mare. — Prețulŭ unui esemplarŭ spedat franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolicŭ sĕu concordanțele tradițiunei în două limbĭ — română și latină, tractéză despre primatulŭ bisericei și se estinde pe 22 cóle 8° mare. — Scrisŭ de Ioanŭ Papiu. — Opulŭ acesta a fostŭ recensatŭ favoritorŭ și lăudat și de foile străine. — Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei sĕu cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopulŭ lui espuse în modŭ popularŭ de profesorulŭ Dr. Iosifŭ Frapporti și prelucrate în traducere liberă (cu facultatea dela autorulŭ) de Ioanŭ Papiu. — Acestŭ opŭ, care se estinde pe 11, cóle 8°, e fórte acomodatŭ ca premiu pentru cei ce absólvă scóla poporală, se vinde cu prețulŭ numai de 50 cr. esemplarulŭ spedatŭ franco.

Manualŭ catecheticŭ pentru primii anĭ scolasticĭ, prelucratŭ după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fostŭ profesor de s. scriptură, catechetică și metodică în seminariulŭ archidiecesanŭ din Blașiu, actualmente vicarŭ archiepiscopescŭ în Făgărașŭ. — Acestŭ opŭ de mare însemnătate pentru literatura catechetică română este o prelucrare liberă, schimbândŭ unele aplicărĭ practice cu altele recerute de relațiunile și lipsele băiețilorŭ noștri, ér ceremoniele bisericescĭ înlocuindu-le cu cele prescrise și usitate în biserica nóstră română. In note se arată și procederea ce are sĕ o observe catechetulŭ fațā cu discipulii sĕi. Acéstă scriere are sĕ fiă unŭ îndreptarŭ în mâna catechețilorŭ, învĕțătorilorŭ și a părinților la instrucțiunea religiósă-morală, ce au sĕ o dea micilorŭ băiețĭ. — Prețulŭ unui esemplarŭ din acestŭ opŭ, — care pórtă clausula aprobărei prea ven. Ordinariatŭ metropolitanŭ din Blașiu și care cuprinde 222 pag. 8°, avĕndŭ mai multe poesii în textŭ, — este 1 fl.

Omiliile celui dintre sfințĭ Părintelui nostru Ioanŭ Gură-de-Aurŭ la epistolele sfântului apost. Paulŭ către Titu și Filemonŭ. Traduse de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ e 60 cr.

Dumnedeésca liturgie a celui dintru sânțĭ părintelui nostru Ioanŭ Chrysostomŭ compusă din operele acelui sântŭ părinte, de Ioanŭ Boroșiu parochŭ gr. cat. și ases. consist. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto-francatŭ e 40 cr.

Cele mai eftine cărțĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ, fórte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 80 cr., legatŭ mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl.30, în legătură de luxŭ 2.50—2.80

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pânḑă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-ḑeu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Prețul unui esemplar legat spedat franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și spedatŭ franco e 15 cr.; 40 de esemplare 6 fl.; 100 esemplare 10 fl.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU" în Gherla (Sz-ujvár. — Transilvania), unde se cumpĕră acțiile tuturorŭ băncilorŭ române cu prețurile cele mai bune.

Rugămŭ pe domnii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.